

21.10.2019

Стартапи в Україні: як здолати «долину смерті»

На сторінках міжнародного громадсько-політичного тижневика «Дзеркало тижня» (випуск № 39, 19–25 жовтня 2019 року) під такою назвою вийшла друком стаття завідувача відділу Інституту економіки промисловості НАН України кандидата економічних наук Ірини Підоричевої та завідувача відділу Інституту економіки промисловості НАН України доктора економічних наук Вячеслава Ляшенко, присвячена стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року ([Національна академія наук України](#)).

Автори відзначають: «Наприкінці своєї каденції, 10 липня ц. р., попередній уряд схвалив Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Для сучасної України це можна було б вважати справжнім досягненням, адже за всю історію незалежності, постійно наголошуючи на необхідності розбудовувати інноваційно-орієнтовану економіку, влада ніяк не могла прийняти відповідний документ. Це якщо мислити позитивно. Якщо ж по суті, то цей документ нічим не відрізняється від інших подібних національних стратегій та їх проектів — ані конкретних механізмів фінансування, ані відповідальних за її реалізацію. Не кажучи вже про його концептуальність і запропоновані напрями розв'язання існуючих проблем, серед яких не знайшлося місця промисловості! Звісно, МОН промисловістю не займається, а департамент промислової політики МЕРТ — лише «окремими» інноваціями, тому і «маємо те, що маємо». Прикро, але схвалена Стратегія вкотре продемонструвала брак міжвідомчої координації в державному стратегічному плануванні».

У статті йдеться про те, як зробити згаданий вище документ якомога кориснішим для зрушення економіки у бік інноваційного зростання, тобто — як здолати сумнозвісну «долину смерті», де зазнають невдачі більшість інноваторів? Одним з таких шляхів є розвиток стартапів на базі вже існуючих розробок науково-дослідних інститутів, університетів і за ініціативою підприємців.

Учені описують розвиток стартап-руху в Україні, найбільш ризиковані стадії розвитку стартапів, методологію Lean startup. Щодо останньої, автори перелічують ключові принципи методології Lean startup:

1. «Замість того, щоб місяцями займатися плануванням і «кабінетними» дослідженнями, стартаперам необхідно підсумувати свої гіпотези (адже все, що вони мають від самого початку, — це сукупність неперевіраних гіпотез, які є лише здогадками) і визначити, яку цінність вони матимуть для клієнтів.

2. Стартаперам слід «виходити з будівель» для перевірки власних гіпотез. Вони мають іти і запитувати у потенційних клієнтів, покупців і партнерів їхню думку щодо основних елементів бізнес-моделі, включаючи характеристики продукту, його ціну, канали розповсюдження та ін. Акцент робиться на швидкості та спритності: стартапери швидко «складають» мінімально життєздатний продукт для отримання зворотного зв'язку з клієнтами. Потім, використовуючи внесок клієнтів для перегляду своїх

гіпотез, вони знову починають цикл, тестують перероблені продукти і вносять подальші невеличкі коригування (ітерації) або більш суттєві зміни до ідей, які не працюють.

3. Замість звичайних річних циклів розробки продукту слід впроваджувати ітеративний підхід, який попереджає даремне витрачання часу і ресурсів, розвиваючи продукт ітераційно та поступово. Це процес, з допомогою якого стартапери створюють мінімально життєздатні продукти (Minimum Viable Product, MVP), які випробовують, змінюють, покращують, покладаючись на зворотний зв'язок з потенційними споживачами).

У статті підсумовується: «Методологія Lean startup доводить на конкретних прикладах неефективність стандартних схем запуску стартапів, акцентуючи увагу на необхідності кардинально змінити їх зміст і ключові принципи, зокрема, на тому, що потрібно віддавати перевагу експериментуванню над складним плануванням, зворотному зв'язку з клієнтами та ітеративному підходу над традиційним розвитком майбутнього продукту».

[Із повним текстом статті можна ознайомитися за посиланням.](#)